

Ryöstökälastajien verkko vangitsee syrjään sysätyt

7.7.2006 07:31 — Mika Lahdensivu

Nuorten netin käytöstä kertovissa tutkimuksissa ovat vaihteeksi saaneet pääosan fiksit, vaarojen suhteen valistuneet nuoret. Heille internet on ensisijaisesti olohuone, jossa aika kuluu kaverien kanssa. Kaikilla ei kavereita kuitenkaan ole, eikä ehkä turvallisen tuntuista kotiakaan. Webin vaaroista ei siis puhuta suotta.

Vanhempia ei suotta maanitella kiinnostumaan siitä, mitä perheen lapset ja nuoret netissä tekevät. Parasta suojakerrointa maailman pahuutta vastaan ei kuitenkaan saavuteta pelkkää verkon käyttöä vahtimalla, vaikka nuoret siellä yhä enemmän aikaansa viettävätkin. Tästä muistuttaa kesäkuussa julkaistu [norjalainen tutkimus](#) 9-16 -vuotiaista netin käyttäjistä.

Selkkaukset sekä fyysisen että psyykkisen koskemattomuuden rajalla näyttäisivät norjalaistutkimuksen mukaan yleistyneen tapaamisissa, joissa osapuolet ovat tutustuneet toisiinsa internetin välityksellä. Saman kuvan voi saada yksittäisistä uutisista. Tutkimusraportti antaa kuitenkin ymmärtää, että ilmiö ei kerro yhtä paljon internetistä kuin elämästä sen ulkopuolella:

Useimmat nuorista netin käyttäjistä, jotka ikävin kokemuksiin ovat ajautuneet, ovat norjalaistutkimuksen mukaan tyytymättömiä joko ystävyys-suhteisiinsa, kouluun tai kotioloihinsa. Tässä olotilassa tuskin avuksi on vain se, että aikuiset osoittavat ensisijaista kiinnostusta lasten netin käyttöä kohtaan?

Vaarallisia tilanteita vain harvoin Ilman aikuisia nuoret eivät tietenkään opi välttämään vaaroja sen enempää internetissä kuin sen ulkopuolellakaan. Välttämisen on välttämätöntä, kuten myös vuorovaikutus - ja monesti jopa suoranainen valistus.

Mutta eikö vaaroista puhuminen olekin ikään kuin kuorrute kakun päällä, kun taas itse kakku on leivottu turvallisuuden tunteesta, terveestä itseluottamuksesta ja toimivista ihmissuhteista? Tähän suuntaan viittaa myös toinen tuore raportti nuorista netin käyttäjistä, useassa Euroopan maassa sekä Kanadassa tehty Mediappro-tutkimus, johon osallistui kaikkiaan noin yhdeksäntuhatta 12-18 -vuotiasta nuorta.

Hankkeen loppuraportin mukaan netin käyttö sinänsä on johtanut vaarallisiin ja epämiellyttäviin tilanteisiin varsin harvoin - ainakin kun asiaa tiedustellaan nuorilta itseltään. Selitys on yksinkertainen: esimerkiksi joka toinen nuori ei omien sanojensa mukaan koskaan puhu netissä ventovieraiden kanssa ja joka viideskin tekee niin vain harvoin.

Vähän tilaa vieraille

Nuorten valtavirta ei suinkaan vyöry anonyymeihin chat-huoneisiin vaan pyörii netissäkin kaveripiirissä. Ahkerassa käytössä ovat verkkoviestinnän yhteisölliset välineet ja reaaliaikaisen viestinnän mahdollistavat messengerit. Varsin monelle internet on yksinkertaisesti vain olohuone, jossa viihdytään parhaiten tutussa seurassa.

Vaan eipä taida tämäkään tulos olla niin hyvä, etteikö siihen liittyisi kitkerää sivumakua!

Internetissä pyörivät kaveripiirit eivät välttämättä eroa kodeissa, koulun pihalla tai kaduilla kokoontuvista siinä, keitä ne kelpuuttavat siipiensä suojaan. Ulkopuolelle jääviä on nyt vain ehtistä helpompi kiusata - kiitos internetin ja kännyköiden, joiden ansiosta uhria ei tarvitse edes katsoa silmiin. Ilmankos tällainen kiusaaminen myös tutkijoiden havaintojen mukaan on yleistynyt!

Ei tilaisuuksia varkaille!

Internet on verraton vertaistuen väline niille, joita ei jengiin kelpuuteta samoin kuin niille, jotka jopa kotonaan joutuvat tuntemaan turvattomuutta vanhempien ongelmien, kuten väkivallan tai päihteiden käytön vuoksi. Samaan aikaan netti on verraton vaaran paikka juuri näille lapsille ja nuorille, jotka etsivät sieltä ensisijaisesti hyväksyntää, lohtua, tukea, turvaa tai surullisimmillaan kenties pelkkää unohdusta.

Tällaisten etsijöiden olemassaoloon on pelottavan helppoa liittää myös vastuuttomia aikuisia, joita toisen - ja vieläpä lapsen - hyväksikäyttö tai sen yritys eivät alkuunkaan hävetä. Ja koska tilaisuus tekee varkaan, on tilaisuuksien määrä minimoitava. Se ei tapahdu välittämällä vain itse kunkin internetin käytöstä vaan välittämällä ihan kokonaisista ihmisistä!

<http://www.digitoday.fi/mielipide/2006/07/07/ryostokalastaji-en-verkko-vangitsee-syrjaan-sysatyt/20069144/66>